

Schildklierbehandeling radioactief jodium poliklinisch (Therapie Hyperthyreoidie I-131 poliklinisch)

Een behandeling van de schildklier met radioactief jodium wordt uitgevoerd om een te snelle werking van de schildklier af te remmen of om een vergrote schildklier te verkleinen [strumareductie].

U heeft met uw internist besproken waarom u deze behandeling krijgt. De behandeling gebeurt door het innemen van een capsule met radioactief jodium. De schildklier is het enige orgaan in het lichaam dat jodium opneemt en ook vasthoudt. De straling die het radioactief jodium in de schildklier uitzendt remt de groei van de schildkliercellen, waardoor ook de productie van het schildklierhormoon vermindert. De behandeling is pijnloos, u voelt er verder niets van.

Vorbereiding

Poliklinisch

Deze behandeling wordt poliklinisch uitgevoerd. Dit betekent dat u een polikliniekbezoek brengt aan de afdeling Nucleaire Geneeskunde (poli 46 in Nieuwegein). Nadat u de capsule heeft ingenomen, mag u weer naar huis.

Zwangerschap en borstvoeding

De behandeling met radioactief jodium wordt in principe niet toegepast tijdens de zwangerschap. Het is daarom belangrijk dat u ruim op tijd contact met ons opneemt als u zwanger bent of als u niet zeker weet of u zwanger bent. Wanneer u borstvoeding geeft, moet u hiermee voor de behandeling stoppen. Ook na de behandeling mag u geen borstvoeding meer geven. Na een eventuele volgende zwangerschap kunt u wel weer borstvoeding geven.

Vorbereiding polikliniekbezoek

Eten en drinken

Op de dag van de behandeling moet u 4 uur van tevoren nuchter zijn. Dit betekent dat u 's ochtends niets mag eten. U mag wel een klein beetje water drinken als u dorst heeft. Na het innemen van de jodiumcapsule mag u nog anderhalf uur niets eten en ook niets drinken. Daarna mag u weer gewoon eten en drinken.

Medicijnen

Wordt u behandeld tegen een te snel werkende schildklier, dan moet u drie dagen voor de behandeling met alle schildkliermedicijnen stoppen. In andere gevallen hoeft niet altijd met alle medicatie gestopt worden. Met welke medicijnen u precies moet stoppen, wordt van tevoren met u besproken.

Behandeling

De behandeling bestaat uit het inslikken van een capsule met radioactief jodium (NaI-131). Deze capsule mag u met wat water innemen. Daarna mag u anderhalf uur niets eten en drinken. De behandeling is pijnloos, u voelt er niets van.

Bijwerkingen

U hoeft niet huiverig te zijn voor deze behandeling. Het radioactieve jodium blijft slechts tijdelijk in uw lichaam, want de straling wordt automatisch steeds minder doordat de stof vervalst. Het deel dat niet wordt opgenomen in de schildklier verlaat het lichaam, voornamelijk via de urine. Ook komt een klein deel terecht in het speeksel, zweet en de ontlasting. Maar het radioactieve jodium verlaat uw lichaam zo snel, dat schadelijke effecten van deze behandeling verwaarloosbaar zijn.

Voorzorgsmaatregelen

De hoeveelheid straling bij deze behandeling blijft dus beperkt, maar de mensen in uw omgeving mogen er geen onnodige straling door oplopen. Daarom geldt een aantal leefregels, waaraan u zich 1 week moet houden. De leefregels staan beschreven in de bijlage, lees deze goed door. Onthoud daarbij altijd dat afstand bewaren de beste bescherming is.

Nazorg

Contact opnemen met uw arts

Neem contact op met uw behandelend internist-endocrinoloog als u thuis in toenemende mate last krijgt van zweten, een warmtegevoel, hartkloppingen en gejaagdheid. Dit kan namelijk wijzen op een verhoogde stofwisseling. Soms kan de productie van het schildklierhormoon ook snel afnemen. Dit veroorzaakt moeheid, een koudegevoel, vertraagde stoelgang of de neiging om vocht vast te houden. Deze klachten kunnen ook op de langere termijn optreden (vanaf zes maanden na de behandeling).

Neem in alle bovenstaande gevallen contact op met uw behandelend internist-endocrinoloog. Genoemde klachten kunnen namelijk uitstekend behandeld worden en veroorzaken geen gewichtstoename, zoals soms gedacht wordt.

Het verdere verloop

De verwachting is dat u na anderhalf tot zes maanden het effect van een behandeling voor een te snel werkende schildklier kunt merken. Uw klachten zullen afnemen, doordat de schildklier minder schildklierhormoon gaat produceren. Als u in deze periode nog thiamazol (strumazol®) of propylthiouracil (PTU)) slikt, zal uw internist dit middel verminderen of stopzetten. Een eventuele tweede behandeling wordt meestal pas na ongeveer zes maanden uitgevoerd.

Bij optreden van een te traag werkende schildklier (hypothyreoïdie) zal uw internist schildklierhormoon voorschrijven om uw stofwisseling goed op gang te houden.

Expertise en ervaring

In het St. Antonius Ziekenhuis hebben we al meer dan 50 jaar ervaring met radioactieve schildkliertherapie voor de verschillende indicaties. Uit vergelijkend onderzoek blijkt dat we hierbij goede resultaten boeken.

Wekelijks is er een multidisciplinair overleg tussen internist-endocrinologen, chirurgen en nucleair geneeskundigen. In dit overleg worden bijzondere hyperthyreoïdie- en strumareductiepatiënten besproken.

Resultaat van de behandeling

Het verwachte resultaat is afhankelijk van de reden van de behandeling.

- Bij een te snel werkende schildklier (hyperthyreoïdie) geldt: de straling die het radioactief jodium in de schildklier uitzendt, remt de groei van de schildkliercellen waardoor ook de productie van het schildklierhormoon vermindert. Hierdoor nemen uw klachten af. Dit effect mag u echter pas verwachten tussen anderhalf en zes maanden na de behandeling.
- Bij een vergrote schildklier (strumareductie) geldt: gemiddeld wordt het eerste jaar een volumeafname van de schildklier gezien van 45%. In het tweede jaar komt daar gemiddeld nog 5% bij, dus in totaal is dat een gemiddelde volumeafname van 50%. 80% procent van de patiënten reageert voldoende tot goed, 10% helemaal niet en 10% extreem goed. Er is gemiddeld 40% kans op een te traag werkende schildklier (hypothyreoïdie).

Leefregels voor als u thuis bent

Met de Nederlandse overheid is afgesproken dat u leefregels meekrijgt, zodat de mensen om u heen geen onnodige straling opvangen. Deze regels gelden voor één week. De laborant of arts die bij u de meting uitvoert voordat u naar huis gaat, vertelt u hoelang deze regels voor u gelden. Daarna kunt u alles weer doen wat u gewend was.

Algemeen

Houd er rekening mee dat u nog een geringe hoeveelheid straling uitzendt. Probeer daarom minimaal één meter afstand tot uw volwassen huisgenoten te bewaren. Probeer bij langdurige aanwezigheid (zoals bij tv-kijken) zelfs twee meter of meer afstand te houden. Afstand is de beste vorm van afscherming.

Als u met het openbaar vervoer naar huis gaat, is het natuurlijk mogelijk dat u dicht bij andere mensen in de buurt bent. U hoeft zich hier geen zorgen om te maken. Reizen met het openbaar vervoer wordt beschouwd als kort contact. Daarom kunt u dit zonder problemen doen. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld boodschappen doen.

Toilet

Als u naar het toilet gaat, ga dan altijd zitten. Dit geldt ook voor mannen. Gebruik elke keer toiletpapier, ook als u alleen moet plassen. Was na afloop uw handen, liefst op het toilet, zodat deurknoppen zo schoon mogelijk blijven. Let op druppeltjes urine op de toiletbril, de toiletpot en vloer. Absorbeer deze druppels met toiletpapier zonder te wrijven. Spoel het papier daarna door het toilet. Was vervolgens nog een keer uw handen. Als iemand anders het toilet schoonmaakt, dan moet hij/zij dit met huishandschoenen doen.

Kinderen (t/m 10 jaar)

Kinderen zijn gevoeliger voor straling dan volwassenen. Probeer direct lichamelijk contact (zoals knuffelen) zo kort mogelijk te houden en maak de afstand tot de kinderen zo groot mogelijk. Neem ze alleen kortdurend op schoot en neem ze 's nachts niet bij u in bed. Ga bij het eten aan de andere kant van de tafel zitten in plaats van naast hem/haar. Aan de overkant van de tafel zit u doorgaans op minimaal één meter afstand.

Partner

We raden u aan op minstens twee meter afstand van uw partner te slapen, als het kan zelfs in aparte kamers. Let op dat de bedden in de verschillende kamers niet tegen dezelfde muur staan. Dan zou er immers toch nog onvoldoende afstand ontstaan. Beperk direct lichamelijk contact, zoals knuffelen, vrijen en seks tot maximaal 30 minuten per dag.

Partner van 50 jaar en ouder

Bij partners of huisgenoten van circa 50 jaar en ouder (niet meer in de vruchtbare fase van hun leven) is de kans op stralingsschade zeer klein. In dat geval hoeft u de maatregelen die vermeld onder 'Algemeen' en 'Partner' niet op te volgen. We raden u wel aan die maatregelen op te volgen die weinig moeite kosten. Enige afstand houden bij lang tv-kijken is bijvoorbeeld makkelijk te doen, dus volg dit advies op.

Bezoek

Bij kortdurend bezoek, bijvoorbeeld een avond of middag, hoeft u voor bezoekers geen andere maatregelen te nemen dan hierboven beschreven. In de periode dat de leefregels gelden, kunt u beter geen kleine kinderen en zwangere vrouwen bezoeken of op bezoek krijgen. Gaat u naar een feestje, wissel dan regelmatig van gesprekspartner, in elk geval binnen elk half uur.

Huisdieren

Voor huisdieren gelden geen maatregelen. Uw huisdier wordt meestal niet ouder dan 50 jaar en zal dus niet lang genoeg leven om de eventuele gevolgen van stralingsschade te ondervinden.

Borstvoeding

Als u borstvoeding geeft, moet u hiermee vóór de behandeling stoppen. Geef ook na ontslag uit het ziekenhuis geen borstvoeding meer. Na een eventuele volgende zwangerschap kunt u zonder bezwaar weer borstvoeding geven.

Zwangerschap

Voor vrouwen geldt: als u na de behandeling zwanger wilt worden, wacht daar dan minimaal zes maanden mee. Mannen raden we aan om binnen zes maanden geen kinderen te verwekken. Seks in deze zes maanden is geen enkel bezwaar.

Werk

U mag na thuiskomst weer gaan werken, tenzij u werkt in het basisonderwijs of in de opvang van kinderen t/m 10 jaar. In dat geval dient u een andere functie uit te voeren, waarbij u niet langdurig met kinderen in contact bent. Dit geldt gedurende de periode dat u zich aan deze gedragsregels moet houden. Als u wel op het werk bent, houd u dan ook zoveel mogelijk de gedragsregels aan. Twijfelt u, overleg dan met uw behandelend specialist.

Wasgoed en serviesgoed

Omdat uw speeksel, urine en ontlasting relatief hoog besmet kunnen zijn met jodium, mogen anderen uw was- en serviesgoed, lakens en handdoeken niet gebruiken. U kunt ze wel gewoon met andere spullen wassen. Daarna mag iedereen ze weer gebruiken.

Koken

U mag voor het gezin gewoon koken, mits u voor het koken wel steeds uw handen wast.

Vervoer

In het openbaar vervoer zit u kort bij uw medepassagiers. Daarom mag u in de periode dat uw leefregels gelden, maximaal een uur per (openbaar) vervoermiddel reizen. Bij vervoer per taxi moet u zo ver mogelijk van de chauffeur afzitten. Het reizen met dezelfde taxichauffeur moet u tot circa twee uur beperken. Als u binnen drie maanden na ontslag een vliegreis overweegt, adviseren we u contact op te nemen met de Nucleaire Geneeskunde. De nucleair geneeskundige of stralingsdeskundige geeft u de douaneverklaring (vliegbrief) die u nodig heeft.

Bijeenkomsten

Bioscoopbezoek en andere bijeenkomsten waar u enige uren vlak naast iemand anders zit, moet u vermijden.

Schoolbezoek

Bij klassikaal onderwijs neemt u plaats op minstens twee meter afstand van uw medeleerlingen.

Verpleeg- en verzorgingstehuizen

Het verplegende en verzorgende personeel kan de normale werkzaamheden gewoon verrichten, zij het met zoveel mogelijk afstand en in een zo kort mogelijke tijd. Bij bedlegerige patiënten moet het personeel bij het opruimen van ontlasting en urine handschoenen dragen en de po direct in het toilet legen. Daarna moeten zij de po en hun handen wassen.

Ziekenhuisopname

Als u onverhoopt in het ziekenhuis moet worden behandeld of moet worden opgenomen in de periode waarvoor deze gedragsregels gelden, moet u of uw familie de behandelend arts waarschuwen en deze informatie laten

lezen. Wij adviseren de arts dit zo snel mogelijk bij de afdeling Nucleaire Geneeskunde te melden. De arts kan vervolgens advies vragen aan de verantwoordelijke stralingsdeskundige.

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Nucleaire Geneeskunde (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/nucleaire-geneeskunde>)
- Endocrinologie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/endocrinologie>)

Contact Nucleaire Geneeskunde

T 088 320 75 00